

Konvencija i Protokol

O STATUSU IZBJEGLICA

UNHCR

VISOKI KOMESARIJAT UJEDINJENIH NARODA ZA IZBJEGLICE

UNHCR

VISOKI KOMESARIJAT UJEDINJENIH NARODA ZA IZBJEGLICE

**TEKST KONVENCIJE O STATUSU IZBJEGLICA
IZ 1951. GODINE**

-

**TEKST PROTOKOLA O STATUSU IZBJEGLICA
IZ 1967. GODINE**

-

**REZOLUCIJA 2198 (XX1) KOJU JE
USVOJILA GENERALNE SKUPŠTINE**

**IZVOD IZ ZAVRŠNOG AKTA
AMBASADORA PRI UJEDINJENIM NARODIMA
SA KONFERENCIJE O STATUSU IZBJEGLICA
I OSOBA BEZ DRŽAVLJANSTVA**

IV

Konferencija je jednoglasno usvojila sljedeće preporuke:

A.

KONFERENCIJA,

SMATRAJUĆI da je izdavanje i priznavanje putnih isprava neophodno kako bi se olakšalo kretanje izbjeglica, a posebice njihovo preseljenje u treće zemlje,

URGIRA na vlade, koje su potpisnice Međuvladinog sporazuma o putnim ispravama za izbjeglice, zaključenog u Londonu 15. oktobra 1946. godine, ili koje priznaju putne isprave izdane u skladu sa ovim sporazumom, da nastave sa izdavanjem ili priznavanjem ovih putnih isprava, te da izdavanje tih dokumenata prošire i na izbjeglice iz člana 1. Konvencije o statusu izbjeglica ili da priznaju putne isprave izdane ovim osobama, do preuzimanja obaveza sukladno članu 28. spomenute Konvencije.

B.

KONFERENCIJA,

SMATRAJUĆI da je jedinstvo porodice koja je prirodna i fundamentalna društvena grupa, osnovno pravo svakog izbjeglice, te de je to jedinstvo u konstantnoj opasnosti, i

KONSTATIRAJUĆI sa zadovoljstvom da se, prema službenim komentarima *ad hoc* Komiteta o statusu osoba bez državljanstva i srodnim problemima, prava osigurana izbjeglicama protežu i na članove njihove porodice,

PREPORUČUJE vladama da poduzmu neophodne mjere za zaštitu izbjegličkih porodica, posebice u cilju:

- (1) osiguranja jedinstva izbjegličke porodice, naročito kada glava porodice ispunjava uvjete potrebne za prihvata u tu zemlju;
- (2) zaštite maloljetnih izbjeglica, naročito djece i djevojaka bez pratnje, sa posebnim osvrtom na starateljstvo i usvajanje.

C.

KONFERENCIJA,

SMATRAJUĆI da je izbjeglicama potrebna pomoć u moralnoj, pravnoj i materijalnoj sferi, odgovarajućih službi socijalne zaštite, a naročito pomoć odgovarajućih nevladinih organizacija,

PREPORUČUJE vladama i međuvladinim organima da olakšaju, ohrabre i podrže napore primjereno kvalificiranih organizacija.

D.

KONFERENCIJA,

SMATRAJUĆI da veliki broj osoba i dalje napušta svoju zemlju porijekla iz razloga proganjanja i ima pravo na posebnu zaštitu zbog svog položaja,

PREPORUČUJE vladama da nastave prihvaćati izbjeglice na svoje teritorije i da djeluju u suglasnosti sa istinskim duhom međunarodne suradnje kako bi ove izbjeglice mogle naći utočište i mogućnost preseljenja u treću zemlju.

E.

KONFERENCIJA,

IZRAŽAVA nadu da će Konvencija o statusu izbjeglica imati primjereni značaj, koji premašuje njen ugovorni okvir, i da će svi narodi biti njome vođeni, kada za osobe koje se nalaze na njihovim teritorijima kao izbjeglice, a koje nisu pokrivena odredbama Konvencije, budu odobravali, koliko god je to moguće, postupanje koje ona osigurava.

KONVENCIJA O STATUSU IZBJEGLICA IZ 1951. GODINE

PREAMBULA

VISOKE UGOVORNE STRANE,

SMATRAJUĆI da su Povelja Ujedinjenih naroda i Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, koju je Generalna skupština odobrila na dan 10. decembra 1948. godine, potvrdile načelo da ljudska bića trebaju uživati osnovna prava i slobode bez ikakve diskriminacije,

SMATRAJUĆI da je Organizacija Ujedinjenih naroda u više navrata pokazala svoju duboku brigu za izbjeglice i da je nastojala izbjeglicama osigurati najšire moguće uživanje osnovnih prava i sloboda,

SMATRAJUĆI da je poželjno da se prijašnji međunarodni sporazumi o statusu izbjeglica revidiraju i kodificiraju, te da se putem novog sporazuma proširi primjena tih instrumenata i zaštita koju oni pružaju izbjeglicama,

SMATRAJUĆI da dodjela azila može pretjerano opteretiti određene zemlje i da, stoga, zadovoljavajuće rješenje problema, čiji je međunarodni značaj i karakter priznala Organizacija Ujedinjenih naroda, nije moguće postići bez međunarodne solidarnosti,

IZRAŽAVAJUĆI želju da sve države, koje priznaju socijalni i humanitarni karakter izbjegličkog problema, učine sve što mogu kako bi spriječile da ovaj problem postane razlog napetosti među državama,

UZIMAJUĆI NA ZNANJE da je Visokom komesarijatu Ujedinjenih naroda za izbjeglice povjeren zadatak da nadzire međunarodne konvencije koje osiguravaju zaštitu izbjeglica i uvidjevši da djelotvorna koordinacija mjera, koje se poduzimaju radi rješavanja tog problema, ovisi o suradnji država sa Visokim komesarijatom,

SPORAZUMJELE su se o sljedećem:

POGLAVLJE I. Opće odredbe

Član 1.

DEFINICIJA POJMA "IZBJEGLICA"

A. U svrhu ove Konvencije, pojam "izbjeglica" primjenjuje se na svaku osobu:

(1) za koju se smatra da je izbjeglica, shodno dogovorima od 12. maja 1926. godine i 30. juna 1928. godine ili shodno konvencijama od 28. oktobra 1933. godine i 10. februara 1938. godine, protokolu od 14. septembra 1939. godine ili Ustavu Međunarodne organizacije za izbjeglice;

odluke o nepodobnosti, koje je donijela Međunarodna organizacija za izbjeglice tijekom svog djelovanja, ne sprečavaju da status izbjeglice bude odobren osobama koje ispunjavaju uvjete iz točke (2) stava A ovog člana.

(2) koja se, kao rezultat događaja koji su se desili prije 1. januara 1951. godine i zbog osnovanog straha od proganjanja iz razloga rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, nalazi izvan zemlje svog državljanstva i koja ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje; ili

koja, budući da nema državljanstvo, a kao rezultat tih događaja se nalazi izvan zemlje svog prethodnog uobičajenog boravka, ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se u nju vrati;

u slučaju osobe koja ima više od jednog državljanstva, pojam "izvan zemlje svog državljanstva" odnosi se na svaku zemlju čije državljanstvo ta osoba ima. Ne smatra se da je lišena zaštite zemlje svog državljanstva ona osoba koja se, bez ikakvog valjanog razloga zasnovanog na osnovanom strahu, ne stavi pod zaštitu jedne od zemalja čije državljanstvo ima.

B. (1) U svrhu ove Konvencije, riječi iz člana 1A, "događaja koji su se desili prije 1. januara 1951. godine", mogu se razumjeti kao:

(a) "događaji koji su se desili u Evropi prije 1. januara 1951. godine" ili

(b) "događaji koji su se desili u Evropi ili negdje drugo prije 1. januara 1951. godine"; i svaka ugovorna država dužna je, prilikom potpisivanja, ratificiranja ili pristupanja, dati izjavu u kojoj precizira značenje koje pridaje tim riječima, a u pogledu obaveza koje preuzima na sebe u skladu sa ovom Konvencijom.

(2) Svaka ugovorna država, koja usvoji alternativu pod (a), može u svako doba proširiti svoje obaveze, usvajanjem alternative pod (b), uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.

C. Ova Konvencija se prestaje primjenjivati na svaku osobu koja potpada pod odredbe stava A ovog člana:

(1) ako se ona ponovno dobrovoljno stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva; ili

- (2) ako ona, nakon što je izgubila državljanstvo, isto ponovno dobrovoljno stekne; ili
- (3) ako ona stekne novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje svog novog državljanstva; ili
- (4) ako se ona ponovno dobrovoljno nastani u zemlji koju je napustila ili izvan koje je živjela zbog straha od proganjanja; ili
- (5) ako ona više ne može i dalje odbijati zaštitu zemlje svog državljanstva jer su prestale postojati okolnosti u vezi sa kojima je njoj priznat status izbjeglice;

podrazumijevajući da se odredbe ove točke ne primjenjuju na izbjeglicu iz stava A(1) ovog člana, koji se može pozvati na kategorične razloge koji proizlaze iz prijašnjeg proganjanja, zbog kojih se odbija staviti pod zaštitu zemlje svog državljanstva;

- (6) ako se ona, kao osoba koja nema državljanstvo, može vratiti u zemlju svog prethodnog uobičajenog boravka jer su prestale postojati okolnosti u vezi sa kojima je njoj priznat status izbjeglice;

podrazumijevajući da se odredbe ove točke ne primjenjuju na izbjeglicu iz stava A(1) ovog člana, koji se može pozvati na kategorične razloge koji proizlaze iz prijašnjeg proganjanja, zbog kojih se odbija vratiti u zemlju svog prethodnog uobičajenog boravka.

D. Ova Konvencija se ne primjenjuje na osobe koje, osim zaštite ili pomoći Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice, sada uživaju zaštitu ili pomoć i nekog drugog organa ili agencije Ujedinjenih naroda.

Kada ta zaštita ili pomoć prestane, iz bilo kojeg razloga, a da položaj ovih osoba nije definitivno riješen u skladu sa relevantnim

rezolucijama koje usvoji Generalna skupština Ujedinjenih naroda, te osobe *ipso facto* imaju pravo na povlastice koje pruža ova Konvencija.

E. Ova Konvencija se ne primjenjuje na osobe kojima nadležne vlasti zemlje, u kojoj su se one nastanile, priznaju sva prava i dužnosti vezane za posjedovanje državljanstva te zemlje.

F. Odredbe ove Konvencije se ne primjenjuju na osobe u vezi sa kojima postoje ozbiljni razlozi da se smatra:

- (a) da su počinile zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, u smislu definicija iz međunarodnih instrumenata koji su doneseni da bi se bavili tim zločinima;
- (b) da su počinile teško nepolitičko krivično djelo izvan zemlje izbjeglištva, prije nego što su u nju prihvaćene kao izbjeglice;
- (c) da su krive za djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

Član 2.

OPĆE OBAVEZE

Svaki izbjeglica ima, prema zemlji u kojoj se nalazi, dužnosti koje naročito sadrže obavezu da se povinuje njenim zakonima i propisima, kao i mjerama koje se poduzimaju za održanje javnog reda.

Član 3.

NEDISKRIMINACIJA

Ugovorne države su dužne primjenjivati odredbe ove Konvencije na izbjeglice bez diskriminacije u pogledu rase, religije ili zemlje porijekla.

Član 4.

RELIGIJA

Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama na svom teritoriju, primjenjivati postupanje barem isto tako povoljno kakvo primjenjuju i prema svojim državljanima, u pogledu slobode prakticiranja religije i slobode religijskog obrazovanja njihove djece.

Član 5.

PRAVA KOJA SE DAJU MIMO OVE KONVENCIJE

Nijedna odredba iz ove Konvencije ne dira u druga prava i povlastice, koje predmetna ugovorna država daje izbjeglicama mimo ove Konvencije.

Član 6.

POJAM "POD ISTIM OKOLNOSTIMA"

U svrhu ove Konvencije, pojam "pod istim okolnostima" podrazumijeva da dotična osoba mora ispuniti sve preduvjete (uključujući i one koji se odnose na dužinu i na uvjete privremenog ili stalnog boravka), koje bi, radi uživanja tog prava, morala ispuniti i u slučaju da nije izbjeglica, sa izuzetkom onih preduvjeta koje, zbog njihove prirode, izbjeglica nije u mogućnosti da ispuni.

Član 7.

OSLOBADANJE OD RECIPROCITETA

1. Svaka ugovorna država je dužna prema izbjeglicama primjenjivati isto postupanje kakvo primjenjuje prema strancima općenito, osim ukoliko Konvencija ne sadrži povoljnije odredbe.
2. Sve izbjeglice se nakon boravka od tri godine oslobađaju od zakonodavnog reciprociteta na teritoriju ugovornih država.

3. Svaka ugovorna država je dužna, u odsustvu reciprociteta, nastaviti izbjeglicama davati ona prava i povlastice na koja su već bili ovlašteni na dan kada je ova Konvencija stupila na snagu u predmetnoj državi.

4. Ugovorne države su dužne povoljno razmotriti mogućnost da, u odsustvu reciprociteta, izbjeglicama daju i druga prava i povlastice, mimo onih na koja su ovlašteni na osnovi stavova 2. i 3, kao i mogućnost da od reciprociteta oslobode i one izbjeglice koji ne ispunjavaju uvjete iz stavova 2. i 3.

5. Odredbe stavova 2. i 3. ovog člana primjenjuju se i na prava i povlastice iz članova 13, 18, 19, 21. i 22. ove Konvencije, kao i na prava i povlastice koji nisu njome predviđeni.

Član 8.

OSLOBADANJE OD IZUZETNIH MJERA

U pogledu izuzetnih mjera koje mogu biti poduzete protiv ličnosti, dobara ili interesa državljana neke strane države, ugovorna država ne smije te mjere primijeniti na izbjeglicu, koji je formalno državljanin te strane države, isključivo zbog tog njegovog državljanstva. Ugovorne države koje su, u skladu sa svojim zakonodavstvom, spriječene primijeniti opće načelo iz ovog člana dužne su, u odgovarajućim slučajevima, osloboditi izbjeglicu od tih mjera.

Član 9.

PRIVREMENE MJERE

Nijedna odredba iz ove Konvencije ne sprečava nijednu ugovornu državu da, za vrijeme rata ili u drugim teškim i izuzetnim okolnostima, poduzme prema određenoj osobi privremene mjere, koje ta država smatra neophodnim za nacionalnu sigurnost, dok ne ustanovi da ta osoba zaista jeste izbjeglica i da je nastavak ovih mjera neophodan u njenom slučaju, u interesu nacionalne sigurnosti.

Član 10.

KONTINUITET BORAVKA

1. U slučaju da je izbjeglica tijekom drugog svjetskog rata bio prisilno raseljen i premješten na teritorij neke ugovorne države, čiji je sada stanovnik, takav prinudni privremeni boravak se smatra zakonitim boravkom na njenom teritoriju.

2. U slučaju da je izbjeglica tijekom drugog svjetskog rata bio prisilno raseljen sa teritorija neke ugovorne države u koju se, prije datuma stupanja na snagu ove Konvencije, vratio sa namjerom da se tamo nastani, period njegovog boravka prije i poslije te prisilne raseljenosti se smatra neprekidnim periodom, a u one svrhe za koje je takav neprekidan boravak potreban.

Član 11.

IZBJEGLICE POMORCI

U slučaju izbjeglica koji su u redovnoj službi kao članovi posade na nekom brodu, koji plovi pod zastavom jedne od ugovornih država, ta država je dužna blagonaklono razmotriti njihovo nastanjenje na njenom teritoriju i izdavanje putnih isprava ili njihov privremeni prihvata na svoj teritorij, sa ciljem da im se omogući nastanjenje u nekoj drugoj zemlji.

POGLAVLJE II. Pravni status

Član 12.

OSOBNI STATUS

1. Osobni status svakog izbjeglice uređuje se zakonom zemlje njegovog prebivališta ili, ukoliko nema prebivališta, zakonom zemlje u kojoj boravi.

2. Svaka ugovorna država je dužna uvažavati prava koja je izbjeglica ranije stekao i koja proistječu iz njegovog osobnog statusa, posebice prava koja su vezana za brak, a koja, u slučaju potrebe, podliježu zakonskim formalnostima predmetne države, s tim da pravo o kojem je riječ bude jedno od onih prava koje bi, zakonom te države, bilo priznato i da dotična osoba nije postala izbjeglica.

Član 13.

POKRETNIA I NEPOKRETNIA IMOVINA

Ugovorne države su dužne prema izbjeglicama primjenjivati što povoljnije postupanje, a u svakom slučaju ništa manje povoljno od onog koje općenito primjenjuju prema strancima pod istim okolnostima, u pogledu stjecanja pokretne i nepokretne imovine i ostalih srodnih prava, te u pogledu ugovora o zakupu i ostalih ugovora koji se tiču pokretne i nepokretne imovine.

Član 14.

INTELEKTUALNA I INDUSTRIJSKA SVOJINA

U pogledu zaštite industrijske svojine kao što su izumi, projekti ili modeli, tvorničke oznake, zaštitni nazivi, te u pogledu zaštite autorskih prava u književnim, umjetničkim i naučnim radovima, svaki izbjeglica uživa, u zemlji uobičajenog boravka, zaštitu kakva se daje državljanima te zemlje. Na teritoriju ma koje druge ugovorne države, izbjeglica uživa zaštitu koja se na tom teritoriju daje državljanima zemlje u kojoj on ima uobičajeni boravak.

Član 15.

PRAVO NA UDRUŽIVANJE

U pogledu nepolitičkih i neprofitabilnih udruženja, kao i strukovnih sindikata, ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njihovom teritoriju, primjenjivati najpovoljnije postupanje, kakvo primjenjuju prema državljanima strane zemlje pod istim okolnostima.

Član 16.

PRISTUP SUDOVIMA

1. Svaki izbjeglica ima slobodan pristup sudovima na teritoriju svih ugovornih država.
2. Svaki izbjeglica uživa, u ugovornoj državi u kojoj ima uobičajeni boravak, isto postupanje kao i njeni državljani u pogledu pristupa sudovima, uključujući pristup pravnoj pomoći i mogućnost oslobađanja od *cautio judicatum solvi*.
3. Prema svakom izbjeglici se, u pogledu odredbi stava 2. ovog člana, u zemljama izvan zemlje u kojoj on ima uobičajeni boravak, primjenjuje isto postupanje kao i prema državljanima zemlje njegovog uobičajenog boravka.

POGLAVLJE III. Lukrativno zaposlenje

Član 17.

PLAĆENO ZAPOSLENJE

1. Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njihovom teritoriju, primjenjivati najpovoljnije postupanje, kakvo primjenjuju prema državljanima strane zemlje pod istim okolnostima, u pogledu prava na plaćeno zaposlenje.
2. U svakom slučaju, restriktivne mjere koje se, radi zaštite domaćeg tržišta rada, nameću strancima ili zapošljavanju stranaca, ne primjenjuju se na izbjeglice koji su od predmetne ugovorne države toga već bili oslobođeni na dan stupanja na snagu ove Konvencije ili na izbjeglice koji ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) da u toj zemlji borave pune tri godine;
- (b) da je njihov bračni drug državljanin zemlje u kojoj borave; povlastice iz ove odredbe ne može koristiti izbjeglica koji napusti svog bračnog druga;
- (c) da imaju jedno ili više djece, koja imaju državljanstvo zemlje u kojoj borave.

3. Ugovorne države su dužne blagonaklono razmotriti izjednačavanje prava svih izbjeglica, u pogledu plaćenih zaposlenja, sa pravima državljana, a posebice onih izbjeglica koji su na njihov teritorij ušli na osnovi programa zapošljavanja ili na osnovi plana useljavanja.

Član 18.

VLASTITO PRIVREDIVANJE

Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama koji su zakonito na njihovom teritoriju, primjenjivati što povoljnije postupanje, a u svakom slučaju ništa manje povoljno od onog koje općenito primjenjuju prema strancima pod istim okolnostima, u pogledu prava na angažiranje, na svoj vlastiti račun, u poljoprivredi, industriji, zanatstvu i trgovini, te prava na osnivanje komercijalnih i industrijskih poduzeća.

Član 19.

SLOBODNE PROFESIJE

1. Svaka ugovorna država je dužna, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njenom teritoriju, a koji imaju diplome priznate od nadležnih vlasti te države i žele obavljati neku slobodnu profesiju, primjenjivati što povoljnije postupanje, a u svakom slučaju ništa manje povoljno od onog koje općenito primjenjuje prema strancima pod istim okolnostima.

2. Ugovorne države su dužne učiniti sve što mogu, dosljedno svojim zakonima i ustavima, kako bi osigurale naseljavanje takvih

izbjeglica i u drugim, a ne samo urbanim sredinama, za čije su međunarodne odnose one odgovorne.

POGLAVLJE IV. Socijalna zaštita

Član 20.

OGRANIČENO SNABDIJEVANJE

U slučaju kada postoji sistem ograničenog snabdijevanja kojem je podvrgnuto cjelokupno stanovništvo i kojim se uređuje opća raspodjela nedostajućih proizvoda, prema izbjeglicama se primjenjuje isto postupanje kao i prema državljanima te zemlje.

Član 21.

STANOVANJE

U pogledu stanovanja, ugovorne države su dužne, u mjeri u kojoj je ovo pitanje uređeno zakonima i propisima ili podliježe kontroli od strane javnih vlasti, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njihovom teritoriju, primjenjivati što povoljnije postupanje, a u svakom slučaju ništa manje povoljno od onog koje općenito primjenjuju prema strancima pod istim okolnostima.

Član 22.

OPĆE OBRAZOVANJE

1. Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama primjenjivati isto postupanje kakvo primjenjuju i prema svojim državljanima, u vezi sa osnovnim obrazovanjem.
2. Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama primjenjivati što povoljnije postupanje, a u svakom slučaju ništa manje povoljno od onog koje općenito primjenjuju prema strancima pod

istim okolnostima, u vezi sa ostalim vidovima obrazovanja mimo osnovnog obrazovanja, a posebice u pogledu pristupa studiranju, priznavanja stranih školskih svjedočanstava, diploma i zvanja, plaćanja taksi i troškova i dodjele stipendija.

Član 23.

JAVNE OLAKŠICE

Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njihovom teritoriju, primjenjivati isto postupanje, u pogledu javnih olakšica i pomoći, kakvo primjenjuju i prema svojim državljanima.

Član 24.

RADNO ZAKONODAVSTVO I SOCIJALNO OSIGURANJE

1. Ugovorne države su dužne, prema izbjeglicama koji zakonito borave na njihovom teritoriju, primjenjivati isto postupanje kakvo primjenjuju i prema svojim državljanima, a u vezi sa sljedećim pitanjima:

- (a) onoliko koliko su ta pitanja uređena zakonima i propisima ili podliježu kontroli od strane upravnih organa: novčane naknade, uključujući i porodične dodatke ako oni čine dio te naknade, radno vrijeme, prekovremeni rad, plaćen godišnji odmor, ograničenja u vezi sa kućnim poslovima, minimum starosne dobi kao preduvjeta za zapošljavanje, školovanje u privredi i obučavanje, rad žena i omladine, te uživanje povlastica iz kolektivnih sporazuma;
- (b) socijalnog osiguranja (zakonske odredbe o nesrećama na poslu, o profesionalnim oboljenjima, materinstvu, bolestima, invalidnosti, starosti, smrti, nezaposlenosti, porodičnim obavezama, kao i o svakoj drugoj nepredviđenoj okolnosti koja je, prema nacionalnim zakonima ili propisima, pokrivena shemom socijalnog osiguranja) koje podliježe sljedećim ograničenjima:

- (i) moguće su odgovarajuće mjere radi očuvanja već stečenih prava i prava koja su u procesu stjecanja;
- (ii) moguće je da nacionalni zakoni ili propisi zemlje boravka predvide posebne mjere u pogledu povlastica ili parcijalnih povlastica, koje se u potpunosti isplaćuju iz javnih fondova, kao i u pogledu dodataka koji se isplaćuju osobama koje ne ispunjavaju uvjete vezane za plaćanje doprinosa propisanih za dodjelu redovne penzije.

2. Činjenica da se korisnik prava nalazi izvan teritorija ugovorne države ne utječe na njegovo pravo na naknadu zbog smrti izbjeglice, a koja je nastupila kao posljedica povrede na poslu ili profesionalnog oboljenja.

3. Ugovorne države su dužne na izbjeglice proširiti povlastice iz međusobno zaključenih sporazuma ili sporazuma koje bi one mogle međusobno zaključiti u budućnosti o očuvanju prava iz socijalnog osiguranja, koja su već stečena ili su u procesu stjecanja, i to samo pod rezervom uvjeta koji se primjenjuju za državljane zemlje potpisnice predmetnog sporazuma.

4. Ugovorne države su dužne blagonaklono razmotriti mogućnost da, koliko god je to moguće, na izbjeglice prošire povlastice iz sličnih sporazuma, koji u bilo koje doba mogu biti na snazi između tih ugovornih država i neugovornih država.

POGLAVLJE V. Administrativne mjere

Član 25.

ADMINISTRATIVNA POMOĆ

1. Kada bi ostvarivanje prava nekog izbjeglice obično zahtijevalo pomoć stranih vlasti, kojima se on ne može obratiti,

ugovorne države na čijem teritoriju on boravi su dužne urediti da mu tu pomoć pruže putem svojih ili međunarodnih organa.

2. Vlast ili vlasti iz stava 1. su dužne izdati ili učiniti da se pod njihovim nadzorom izbjeglicama izdaju isprave ili uvjerenja, koje bi im inače uredno izdale njihove nacionalne vlasti, bilo posredno ili neposredno.

3. Tako ispostavljene isprave ili uvjerenja služe kao zamjena za službene dokumente, koje strancima ispostavljaju njihovi nacionalni organi, bilo posredno ili neposredno, i smatraju se vjerodostojnim dok se ne dokaže suprotno.

4. Pod rezervom iznimki za siromašne osobe, za ove usluge se mogu naplaćivati takse, ali te takse moraju biti umjerene i proporcionalne onima koje se naplaćuju državljanima za slične usluge.

5. Odredbe ovog člana ničim se ne protive članovima 27. i 28.

Član 26.

SLOBODA KRETANJA

Svaka ugovorna država je dužna izbjeglicama, koji su zakonito na njenom teritoriju, dati pravo da izaberu svoje mjesto boravka i da se slobodno kreću u okviru njenog teritorija, pod rezervom propisa koji se općenito primjenjuju na strance pod istim okolnostima.

Član 27.

ISPRAVE O IDENTITETU

Ugovorna država je dužna izdati isprave o identitetu svakom izbjeglici na svom teritoriju, koji ne posjeduje valjanu putnu ispravu.

Član 28.

PUTNE ISPRAVE

1. Ugovorna država je dužna izdati putne isprave, u svrhu putovanja izvan njenog teritorija, izbjeglicama koji zakonito borave na njenom teritoriju, osim ukoliko se tome ne protive kategorični razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog reda; u vezi sa tim ispravama se primjenjuju odredbe iz Dodatka uz ovu Konvenciju. Ugovorna država može takvu putnu ispravu izdati bilo kojem drugom izbjeglici na njenom teritoriju, a posebice je dužna blagonaklono razmotriti izdavanje takvih putnih isprava izbjeglicama koji se nalaze na njenom teritoriju, a koji putnu ispravu ne mogu dobiti od zemlje svog zakonitog boravka.

2. Ugovorne države su dužne priznati putne isprave, koje su izdane izbjeglicama u skladu sa prijašnjim međunarodnim sporazumima, i sa njima postupati na isti način kao da su izdane na osnovi ovog člana.

Član 29.

FISKALNE OBAVEZE

1. Ugovorne države ne smiju izbjeglicama nametati dažbine, takse, poreze, bilo koje vrste, drugačije ili veće od onih koji se nameću ili se mogu nametati njihovim državljanima u sličnim situacijama.

2. Prethodni stav ničim ne sprečava da se na izbjeglice primjene zakoni i propisi o taksama, u pogledu izdavanja administrativnih dokumenata strancima, uključujući i isprava o identitetu.

Član 30.

TRANSFER IMOVINE

1. Svaka ugovorna država je dužna, suglasno svojim zakonima i propisima, dozvoliti izbjeglicama da imovinu, koju su unijeli na njen teritorij, prenesu na teritorij neke druge zemlje u koju su preseljeni.
2. Svaka ugovorna država je dužna blagonaklono razmotriti molbu izbjeglica da im se dozvoli prijenos imovine, o kakvoj god imovini da se radi, koja je neophodna za njihovo preseljenje u neku drugu zemlju u koju su prihvaćeni.

Član 31.

IZBJEGLICE KOJI SU NEZAKONITO U ZEMLJI IZBJEGLIŠTVA

1. Ugovorne države ne smiju nametati kazne, zbog njihovog bespravnog ulaska ili prisutnosti, izbjeglicama koji, dolazeći direktno sa teritorija gdje su njihov život ili sloboda bili ugroženi u smislu člana 1, ulaze ili su prisutni na njihovom teritoriju bez ovlaštenja, pod uvjetom da se bez odlaganja jave vlastima i izlože im valjane razloge za svoj bespravni ulazak ili prisutnost.
2. Ugovorne države ne smiju primjenjivati nikakva druga ograničenja na kretanja izbjeglica osim onih koja su neophodna. Ta ograničenja se primjenjuju samo dok se ne uredi njihov status u zemlji ili dok oni ne dobiju prihvata u neku drugu zemlju. Ugovorne države su dužne izbjeglicama dati razložno vrijeme, kao i sve potrebne olakšice, kako bi dobili prihvata u neku drugu zemlju.

Član 32.

PROTJERIVANJE

1. Ugovorne države ne smiju protjerati izbjeglicu koji je zakonito na njihovom teritoriju, izuzev iz razloga nacionalne sigurnosti ili javnog reda.

2. Protjerivanje takvog izbjeglice vrši se samo na osnovi odluke koja je donesena u skladu sa zakonom. Osim ako se tome ne protive kategorični razlozi nacionalne sigurnosti, tom izbjeglici se mora dozvoliti da predoči dokaze koji ga oslobađaju krivice i da uloži žalbu i u tu svrhu odredi sebi zastupnika pred nadležnim vlastima ili pred jednom ili više osoba koje specijalno odredi nadležna vlast.

3. Ugovorne države su dužne takvom izbjeglici dati razložan rok da potraži legalan prihvat u neku drugu zemlju. Ugovorne države zadržavaju pravo da, u tom roku, primjene one unutarnje mjere koje smatraju neophodnim.

Član 33.

ZABRANA PROTJERIVANJA I VRAĆANJA ("NON-REFOULEMENT")

1. Nijedna ugovorna država ne smije, ni na koji način, protjerati ili vratiti (*"refouler"*) izbjeglicu na granicu teritorija gdje bi njegov život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili njegovog političkog mišljenja.

2. Na pravo korištenja ovom odredbom, međutim, ne može se pozvati izbjeglica koji se razložno smatra opasnim po sigurnost zemlje u kojoj se nalazi ili koji, pošto je pravosnažno osuđen za naročito teško krivično djelo, predstavlja opasnost po društvo te zemlje.

Član 34.

NATURALIZACIJA

Ugovorne države su dužne, koliko god je to moguće, omogućiti asimilaciju i naturalizaciju izbjeglica. Naročito su dužne učiniti sve što mogu kako bi ubrzale postupak naturalizacije i, koliko god je to moguće, smanjile troškove tog postupka.

POGLAVLJE VI. Izvršne i prijelazne odredbe

Član 35.

SURADNJA NACIONALNIH ORGANA SA UJEDINJENIM NARODIMA

1. Ugovorne države se obavezuju na suradnju sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili svakom drugom agencijom Ujedinjenih naroda koja bi ga mogla naslijediti u vršenju njegovih dužnosti, a naročito su dužne olakšati mu dužnost nadzora nad primjenom odredbi ove Konvencije.

2. Kako bi omogućile Visokom komesarijatu Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili nekoj drugoj agenciji koja bi ga naslijedila, da sastavlja izvještaje za nadležne organe Ujedinjenih naroda, ugovorne države se obavezuju da im u odgovarajućoj formi dostave tražene informacije i statističke podatke o:

- (a) izbjegličkoj situaciji,
- (b) provedbi ove Konvencije, i
- (c) zakonima, propisima i uredbama o izbjeglicama koje su na snazi ili koji mogu stupiti na snagu.

Član 36.

INFORMACIJA O NACIONALNOM ZAKONODAVSTVU

Ugovorne države su dužne dostavljati, generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, tekstove zakona i propisa koje bi mogle usvojiti kako bi osigurale primjenu ove Konvencije.

Član 37.

ODNOS PREMA PRIJAŠNIM KONVENCIJAMA

Ne dirajući u odredbe stava 2. člana 28, ova Konvencija zamjenjuje, među njenim ugovornim stranama, sporazume od 5. jula 1922, 31. maja 1924, 12. maja 1926, 30. juna 1928. i 30. jula

1935. godine, konvencije od 28. oktobra 1933. i 10. februara 1938. godine, protokol od 14. septembra 1939. godine i sporazum od 15. oktobra 1946. godine.

POGLAVLJE VII.   Završne odredbe

Član 38.

RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor između ugovornih strana ove Konvencije, oko njenog tumačenja ili primjene, koji se ne može riješiti drugim sredstvima, upućuje se na Međunarodni sud pravde, na zahtjev jedne od strana u sporu.

Član 39.

POTPISIVANJE, RATIFICIRANJE I PRISTUPANJE

1. Ova Konvencija se otvara za potpisivanje u Ženevi na dan 28. jula 1951. godine, nakon čega se pohranjuje kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda. Konvencija se otvara za potpisivanje i u Evropskom uredu Ujedinjenih naroda od 28. jula do 31. augusta 1951. godine, a onda ponovo u sjedištu Ujedinjenih naroda od 17. septembra 1951. do 31. decembra 1952. godine.

2. Ova Konvencija se otvara za potpisivanje u ime svih država članica Ujedinjenih naroda, kao i u ime svake druge države koja je pozvana na "Konferenciju ambasadora pri Ujedinjenim narodima o statusu izbjeglica i osoba bez državljanstva" ili kojoj se za njen potpis obratila Generalna skupština. Ona podliježe ratificiranju, a instrumenti o ratifikaciji se pohranjuju kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

3. Države iz stava 2. ovog člana mogu pristupiti ovoj Konvenciji počevši od 28. jula 1951. godine. Pristupanje stupa na snagu pohranjivanjem instrumenta o pristupanju kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Član 40.

ODREDBE O TERITORIJALNOJ PRIMJENI

1. Svaka država može, prilikom potpisivanja, ratificiranja ili pristupanja, izjaviti da proširuje primjenu Konvencije na sve ili jednu ili neke teritorije koje ona zastupa na međunarodnom planu. Ta izjava postaje izvršna na dan kada ova Konvencija stupi na snagu za tu državu.

2. Svako naknadno proširenje se vrši preko obavijesti upućene generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda i postaje izvršno devedeset dana nakon što generalni sekretar Ujedinjenih naroda dobije ovu obavijest ili nakon što Konvencija stupi na snagu za tu državu, ako je ovaj datum kasniji.

3. U pogledu teritorija koja nisu obuhvaćena ovom Konvencijom na dan potpisivanja, ratificiranja ili pristupanja, svaka predmetna država je dužna razmotriti mogućnost da poduzme sve potrebne mjere, kako bi proširila primjenu ove Konvencije na spomenute teritorije, pod uvjetom da vlade tih teritorija, gdje je to neophodno iz ustavnih razloga, za to daju svoju suglasnost.

Član 41.

KLAUZULA O FEDERACIJAMA

U slučaju federativne ili neunitarne države, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) u pogledu članova ove Konvencije koji su u zakonodavnoj nadležnosti savezne zakonodavne vlasti, obaveze savezne vlade su, u tom okviru, jednake obavezama članica koje nisu federativne države;

- (b) u pogledu članova ove Konvencije koji su u zakonodavnoj nadležnosti konstitutivnih država, provincija ili kantona, koji, prema ustavnom sistemu federacije, nisu obavezni donositi zakonodavne mjere, savezna vlada je dužna, u što kraćem roku i uz svoje povoljne preporuke, nadležnim vlastima predmetne države, provincije ili kantona ukazati na ove članove;
- (c) federativna ugovorna država ove Konvencije je dužna, na zahtjev svake druge ugovorne države, koji joj bude dostavljen preko generalnog sekretara Ujedinjenih naroda, podnijeti ekspozice zakonskih propisa i prakse u federaciji i njenim konstitutivnim jedinicama, u pogledu bilo koje odredbe ove Konvencije, u kojem će navesti djelokrug te odredbe, shodno svojim zakonodavnim ili drugim mjerama.

Član 42.

REZERVE

1. Prilikom potpisivanja, ratificiranja ili pristupanja, svaka država može staviti rezerve na članove ove Konvencije, osim na članove 1, 3, 4, 16(1), 33, 36. do 46, uključujući i član 46.
2. Svaka država, koja je stavila rezervu u skladu sa stavom 1. ovog člana, može tu rezervu u svako doba povući, uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.

Član 43.

STUPANJE NA SNAGU

1. Ova Konvencija stupa na snagu devedeseti dan od dana pohranjivanja šestog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.
2. Za svaku državu koja ratificira ovu Konvenciju ili joj pristupi nakon pohranjivanja šestog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju, Konvencija stupa na snagu devedeseti dan od dana

kada ta država pohrani svoj instrument o ratificiranju ili pristupanju.

Član 44.

OTKAZIVANJE

1. Svaka ugovorna država može otkazati ovu Konvenciju u svako doba, uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
2. Otkaz postaje izvršan za tu ugovornu državu po isteku jedne godine od dana kada generalni sekretar Ujedinjenih naroda primi taj otkaz.
3. Svaka država, koja je dala izjavu ili obavijest u skladu sa članom 40, može naknadno izjaviti, uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, da ova Konvencija prestaje važiti na njenom teritoriju, po isteku jedne godine od dana kada generalni sekretar primi tu obavijest.

Član 45.

REVIZIJA

1. Svaka ugovorna država može, u svako doba, tražiti reviziju ove Konvencije putem obavijesti upućene generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
2. Generalna skupština Ujedinjenih naroda je dužna preporučiti mjere koje, u slučaju potrebe, treba poduzeti u vezi sa tim zahtjevom.

Član 46.

OBAVIJEST GENERALNOG SEKRETARA UJEDINJENIH NARODA

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda je dužan obavijestiti sve države članice Ujedinjenih naroda i države nečlanice iz člana 39. o:

- (a) izjavama i obavijestima u skladu sa stavom B člana 1;
- (b) potpisima, obavijestima i pristupanjima u skladu sa članom 39;
- (c) izjavama i obavijestima u skladu sa članom 40;
- (d) rezervama i povlačenjima u skladu sa članom 42;
- (e) datumu kada ova Konvencija stupa na snagu u skladu sa članom 43;
- (f) otkazima i obavijestima u skladu sa članom 44;
- (g) zahtjevima za reviziju u skladu sa članu 45.

U POTVRDU ČEGA su dolje potpisani, propisno ovlašteni, potpisali ovu Konvenciju u ime svojih vlada.

ZAKLJUČENO u Ženevi, 28. jula hiljadu devet stotina pedeset i prve godine, u jednom jedinom primjerku, čiji su engleski i francuski tekst podjednako vjerodostojni, te koji se pohranjuju u arhivi Ujedinjenih naroda, a njihove ovjerene kopije dostavljaju svim državama članicama Ujedinjenih naroda i državama nečlanicama iz člana 39.

DODATAK UZ KONVENCIJU

Stav 1.

1. Putna isprava iz člana 28. ove Konvencije izgleda poput uzorka koji se nalazi u prilogu ovog Dodatka.
2. Isprava se radi na dva jezika najmanje, od kojih je jedan engleski ili francuski jezik.

Stav 2.

Pod rezervom propisa zemlje izdavanja, djeca se mogu upisati u ispravu roditelja ili, u izuzetnim prilikama, u ispravu nekog drugog odraslog izbjeglice.

Stav 3.

Takse koje se naplaćuju za izdavanje isprava ne smiju biti veće od najniže tarife koja se primjenjuje na nacionalne pasoše.

Stav 4.

Osim u specijalnim ili izuzetnim slučajevima, izdavane isprave važe za najveći mogući broj zemalja.

Stav 5.

Isprava važi jednu ili dvije godine, prema izboru vlasti koja ispravu izdaje.

Stav 6.

1. Obnavljanje ili produžavanje važnosti isprave je u nadležnosti vlasti koja je tu ispravu izdala, sve dok se izbjeglica zakonito ne

nastani na nekom drugom teritoriju i dok zakonito ne boravi na teritoriju spomenute vlasti. Izdavanje nove isprave je, ukoliko su okolnosti ostale iste, u nadležnosti vlasti koja je izdala staru ispravu.

2. Diplomatski ili konzularni predstavnici, naročito ovlašteni za tu svrhu, mogu produžiti važnost putnih isprava koje su izdale njihove odnosne vlade za period ne duži od šest mjeseci.

3. Ugovorne države su dužne blagonaklono razmotriti obnavljanje ili produženje važnosti putnih isprava ili izdavanje novih isprava izbjeglicama koji više ne borave zakonito na njihovom teritoriju, u slučajevima kada te izbjeglice nisu u mogućnosti dobiti putnu ispravu od zemlje svog zakonitog boravka.

Stav 7.

Ugovorne države su dužne priznati važnost isprava izdanih u skladu sa odredbama člana 28. ove Konvencije.

Stav 8.

Nadležne vlasti zemlje u koju izbjeglica želi ići dužne su izdati vizu u ispravu čiji je on nositelj ako su ga spremne primiti i ako je viza neophodna.

Stav 9.

1. Ugovorne države se obavezuju izdati tranzitne vize izbjeglicama koji su dobili vize za teritorij krajnjeg odredišta.

2. Izdavanje takvih viza se može odbiti iz razloga koji bi opravdali odbijanje vize svakom strancu.

Stav 10.

Takse za izdavanje izlazne, ulazne ili tranzitne vize ne smiju biti više od najniže tarife koja se primjenjuje za vize stranih pasoša.

Stav 11.

U slučaju kada se izbjeglica zakonito nastanjuje na teritoriju neke druge ugovorne države, za izdavanje nove isprave, pod uvjetima iz člana 28, i dalje je odgovorna nadležna vlast spomenutog teritorija, kojoj izbjeglica ima pravo podnijeti svoju molbu.

Stav 12.

Vlast koja izdaje novu ispravu dužna je povući staru ispravu i vratiti je zemlji koja ju je izdala ako je u staroj ispravi navedeno da ista u takvim slučajevima treba biti vraćena; u protivnom se isprava povlači i poništava.

Stav 13.

1. Svaka ugovorna država se obavezuje ponovno prihvatiti na svoj teritorij nositelja putne isprave, koju je ta država izdala u skladu sa članom 28. ove Konvencije, u svako doba dok važi njegova isprava.
2. Pod rezervom odredbi iz prethodnog podstava, ugovorna država može zahtijevati da se nositelj isprave podvrgne svim formalnostima koje se mogu zahtijevati od onih koji izlaze iz zemlje ili se u nju vraćaju.
3. Ugovorne države zadržavaju pravo da, u izuzetnim slučajevima ili u slučaju kada je boravak izbjeglice odobren na određeno vrijeme, prilikom izdavanja isprave, ograniče period u kojem se izbjeglica može vratiti, na vrijeme ne manje od tri mjeseca.

Stav 14.

Pod rezervom isključivo uvjeta iz stava 13, odredbe ovog Dodatka se ničim ne protive zakonima i propisima koji uređuju uvjete prihvata, tranzita, boravka i nastanjivanja, te odlaska sa teritorija ugovornih država.

Stav 15.

Ni izdavanje isprave, ni napomene koje stoje na njima, ne određuju status nositelja isprave, niti na njega utječu, naročito ne u pogledu državljanstva.

Stav 16.

Izdavanje isprave ne daje njenom nositelju nikakvo pravo na zaštitu od strane diplomatskih i konzularnih predstavnika zemlje izdavanja, te na ove organe ne prenose pravo zaštite.

PRILOG

UZORAK OBRASCA PUTNE ISPRAVE

Isprava se radi u formi knjižice (oko 15 cm x 10 cm).

Preporučuje se da ona bude štampana tako da se brisanje ili izmjene kemijskim i drugim sredstvima mogu lako primijetiti, kao i da riječi "Konvencija od 28. jula 1951. godine" budu odštampane na svakoj stranici, na jeziku zemlje koja izdaje ispravu.

(Naslovnica knjižice)

PUTNA ISPRAVA

(Konvencija od 28. jula 1951. godine)

Br.....

(1)

PUTNA ISPRAVA

(Konvencija od 28. jula 1951.)

Ova isprava ističe na dan.....osim ako joj se ne produži ili ne obnovi važnost.

Prezime.....

Ime(na).....

Putuje sa....., djetetom (djecom)

1. Ova isprava se izdaje kako bi se nositelju dao putni dokument koji može poslužiti kao zamjena za njegov nacionalni pasoš. Ona ničim ne dira i ni na koji način ne vrijeđa državljanstvo nositelja isprave.

2. Nositelju ove isprave je dozvoljen povratak u.....
(navedite zemlju čije vlasti izdaju ovu ispravu) na dan ili prije.....
osim ako ovdje nije naveden neki kasniji datum. (Razdoblje u kojem je nositelju isprave dozvoljen povratak ne smije biti manje od tri mjeseca).

3. Ukoliko se nositelj ove isprave nastani u zemlji koja mu nije izdala ispravu, on mora, ako želi ponovo putovati, zatražiti novu ispravu od nadležnih vlasti zemlje boravka. (Organi vlasti koji izdaju novu ispravu dužni su povući staru putnu ispravu i vratiti je organu koji je dotičnu ispravu izdao).¹

(Ova isprava ima.....strana, ne računajući naslovnu.)

---

(2)

Mjesto i datum rođenja.....

Zanimanje.....

Sadašnja adresa.....

*Djevojačko prezime i ime(na) supruge.....

.....

*Prezime i ime(na) supruga.....

.....

Opis

Visina.....

Kosa.....

Boja očiju.....

Nos.....

Ten.....

Boja kože.....

Osobeni znaci.....

Djeca u pratnji nositelja isprave

Prezime	Ime(na)	Mjesto i datum rođenja	Spol
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

---

¹ Rečenicu u zagradi unose vlade koje to žele.

*Prekrižite nepotrebnii dio.

(Ova isprava ima.....strana, ne računajući naslovnu.)

---

(3)

Fotografija nositelja isprave i pečat organa vlasti koji je izdao ispravu
Otisci prstiju nositelja (po potrebi)

Potpis nositelja isprave.....

(Ova isprava ima.....strana, ne računajući naslovnu.)

---

(4)

1. Ova isprava važi u sljedećim zemljama:

.....
.....
.....

2. Dokument ili dokumenti na osnovi kojeg ili kojih je izdana ova isprava:

.....
.....
.....

Izdano u.....

Datum.....

Potpis i pečat organa vlasti
koji izdaje ispravu:

Taksa naplaćena:

(Ova isprava ima.....strana, ne računajući naslovnu.)

---

(5)

Produženje ili obnavljanje važnosti

Taksa naplaćena: Od.....
Do.....
Sačinjeno u..... Na dan.....

Potpis i pečat organa vlasti
koji produžava ili obnavlja
važnost isprave:

.....

Produženje ili obnavljanje važnosti

Taksa naplaćena: Od.....
Do.....
Sačinjeno u..... Na dan.....

Potpis i pečat organa vlasti
koji produžava ili obnavlja
važnost isprave:

.....

(Ova isprava ima.....strana, ne računajući naslovnu.)

---

(6)

Produženje ili obnavljanje važnosti

Taksa naplaćena: Od.....
Do.....
Sačinjeno u..... Na dan.....

PROTOKOL O STATUSU IZBJEGLICA IZ 1967. GODINE

DRŽAVE ČLANICE ovog Protokola,

SMATRAJUĆI da *Konvencija o statusu izbjeglica*, zaključena u Ženevi na dan 28. jula 1951. godine (u daljnjem tekstu Konvencija), obuhvaća samo one osobe koje su postale izbjeglice kao rezultat događaja koji su se desili prije 1. januara 1951. godine,

SMATRAJUĆI da je, od vremena usvajanja Konvencije, došlo do izbivanja novih izbjegličkih situacija i da dotične izbjeglice stoga možda ne potpadaju pod opseg te Konvencije,

SMATRAJUĆI da je poželjno da jednak status uživaju sve izbjeglice pokrivena definicijom iz Konvencije, bez obzira na vremensko ograničenje na 1. januar 1951. godine,

SPORAZUMJELE su se o sljedećem:

Član I.

OPĆE ODREDBE

1. Države članice ovog Protokola su dužne na izbjeglice primjenjivati članove 2. do 34, zaključno sa članom 34. Konvencije, kako je to definirano u daljnjem tekstu.

2. U svrhu ovog Protokola, pojam "izbjeglica" označava, osim u vezi sa primjenom stava 3. ovog člana, svaku osobu u smislu definicije iz člana 1. Konvencije, kao da riječi "kao rezultat događaja koji su se desili prije 1. januara 1951. godine..." i "...kao rezultat tih događaja" iz člana 1A(2) ne postoje.

3. Države članice ovog Protokola su dužne primjenjivati Protokol bez ikakvih teritorijalnih ograničenja, osim što se već postojeće izjave, koje su dale države potpisnice Konvencije u skladu sa članom 1B(1)(a) Konvencije, primjenjuju i na osnovi ovog Protokola, ukoliko nisu proširene u skladu sa članom 1B(2) Konvencije.

Član II.

SURADNJA NACIONALNIH ORGANA SA UJEDINJENIM NARODIMA

1. Države članice ovog Protokola se obavezuju na suradnju sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili sa bilo kojom drugom agencijom koja bi ga naslijedila u vršenju njegovih dužnosti, a naročito su dužne pomoći mu u vršenju dužnosti nadzora nad primjenom odredbi ovog Protokola.

2. Kako bi omogućile Visokom komesarijatu Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili nekoj drugoj agenciji koja bi ga naslijedila da sastavlja izvještaje za nadležne organe Ujedinjenih naroda, države članice se obavezuju da im u odgovarajućoj formi dostave tražene informacije i statističke podatke o:

- (a) izbjegličkoj situaciji;
- (b) provedbi ovog Protokola, i
- (c) zakonima, propisima i uredbama o izbjeglicama, koji su na snazi ili koji mogu stupiti na snagu.

Član III.

INFORMACIJA O NACIONALNOM ZAKONODAVSTVU

Države članice ovog Protokola dužne su dostavljati, generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda, tekstove zakona i propisa koje mogu usvojiti kako bi osigurali primjenu ovog Protokola.

Član IV.
RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor između država članica ovog Protokola, oko njegovog tumačenja ili primjene, koji se ne može riješiti drugim sredstvima, upućuje se na Međunarodni sud pravde na zahtjev jedne od strana u sporu.

Član V.
PRISTUPANJE PROTOKOLU

Ovaj Protokol se otvara za pristupanje u ime svih država članica Konvencije i svake druge države članice Ujedinjenih naroda ili članice bilo koje specijalističke agencije ili one kojoj Generalna skupština Ujedinjenih naroda uputi poziv za pristupanje. Pristupanje se vrši pohranjivanjem instrumenta o pristupanju kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Član VI.
KLAUZULA O FEDERACIJAMA

U slučaju federativne ili neunitarne države, primjenjuju se sljedeće odredbe:

- (a) u pogledu onih članova Konvencije koji se primjenjuju u skladu sa članom I. stavom 1. ovog Protokola, a koji su u zakonodavnoj nadležnosti savezne zakonodavne vlasti, obaveze savezne vlade su, u tom okviru, jednake obavezama država članica koje nisu federativne države;
- (b) u pogledu onih članova Konvencije koji se primjenjuju u skladu sa članom I. stavom 1. ovog Protokola, a koji su u zakonodavnoj nadležnosti konstitutivnih država, provincija ili kantona koji, prema ustavnom sistemu federacije, nisu obavezni donositi zakonodavne mjere, savezna vlada je dužna, u što kraćem roku i uz svoje povoljne preporuke, nadležnim vlastima država, provincija ili kantona ukazati na ove članove;

- (c) federativna država članica ovog Protokola je dužna, na zahtjev svake druge države članice, koji joj je dostavljen preko generalnog sekretara Ujedinjenih naroda, podnijeti ekspozice zakonskih propisa i prakse u federaciji i njenim konstitutivnim jedinicama, u pogledu bilo koje odredbe Konvencije, u kojem će navesti djelokrug te odredbe, shodno svojim zakonodavnim ili drugim mjerama.

Član VII.

REZERVE I IZJAVE

1. Prilikom pristupanja, svaka država može staviti rezerve na član IV. ovog Protokola i na primjenu, u skladu sa članom I. ovog Protokola, bilo koje odredbe Konvencije, osim odredbi članova 1, 3, 4, 16(1) i 33, pod uvjetom da se, u slučaju države članice Konvencije, rezerve stavljene u skladu sa ovim članom ne protežu na izbjeglice na koje se Konvencija odnosi.
2. Rezerve koje države članice Konvencije stave u skladu sa njenim članom 42. primjenjuju se, osim ukoliko ne budu povučene, u odnosu na njihove obaveze shodno ovom Protokolu.
3. Svaka država, koja stavi rezervu u skladu sa stavom 1. ovog člana, može tu rezervu u svako doba povući, uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
4. Smatra se da se izjave koje države članice Konvencije, koje pristupaju ovom Protokolu, daju u skladu sa članom 40. stav 1. i 2. Konvencije, odnose i na ovaj Protokol, osim ukoliko nakon pristupanja ta država članica ne uputi obavijest o suprotnom generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda. Smatra se da se odredbe člana 40. stav 2. i 3. i člana 44. stav 3. Konvencije primjenjuju na ovaj Protokol *mutatis mutandis*.

Član VIII.
STUPANJE NA SNAGU

1. Ovaj Protokol stupa na snagu na dan pohranjivanja šestog instrumenta o pristupanju.
2. Za svaku državu koja pristupi Protokolu nakon pohranjivanja šestog instrumenta o pristupanju, Protokol stupa na snagu na dan kada ta država pohrani svoj instrument o pristupanju.

Član IX.
OTKAZIVANJE

1. Svaka država članica ovog Protokola može otkazati ovaj Protokol u svako doba, uputivši obavijest o tome generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda.
2. Otkaz postaje izvršan za tu državu članicu po isteku jedne godine od dana kada generalni sekretar Ujedinjenih naroda primi taj otkaz.

Član X.
OBAVIJEST GENERALNOG SEKRETARA UJEDINJENIH NARODA

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda je dužan obavijestiti države iz člana V. o stupanju na snagu, pristupanju, rezervama, povlačenju rezervi i otkazivanju ovog Protokola, kao i o izjavama i obavijestima koji se na njega odnose.

Član XI.
POHRANJIVANJE U ARHIVI SEKRETARIJATA UJEDINJENIH NARODA

Primjerak ovog Protokola čiji su engleski, francuski, kineski, ruski i španjolski tekst podjednako vjerodostojni, potpisan od strane predsjednika Generalne skupštine i generalnog sekretara Ujedinjenih naroda, pohranjuje se u arhivi Sekretarijata

Ujedinjenih naroda. Generalni sekretar je dužan dostaviti ovjerene primjerke Protokola svim državama članicama Ujedinjenih naroda i drugim državama iz gore navedenog člana V.

REZOLUCIJA 2198 (XXI) GENERALNE SKUPŠTINE

Protokol o statusu izbjeglica

GENERALNA SKUPŠTINA,

SMATRAJUĆI da Konvencija o statusu izbjeglica, zaključena na dan 28. jula 1951. godine¹ pokriva samo one osobe koje su postale izbjeglice kao rezultat događaja koji su se desili prije 1. januara 1951. godine,

SMATRAJUĆI da je, od vremena usvajanja Konvencije, došlo do izbijanja novih izbjegličkih situacija i da dotične izbjeglice stoga možda ne potpadaju pod opseg Konvencije,

SMATRAJUĆI da je poželjno da jednak status uživaju sve izbjeglice pokrivena definicijom iz Konvencije, bez obzira na vremensko ograničenje na 1. januar 1951. godine,

UZIMAJUĆI U OBZIR preporuku Izvršnog komiteta Programa Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice² da se nacrt Protokola o statusu izbjeglica podnese Generalnoj skupštini, nakon što ga razmotri Ekonomsko i socijalno vijeće, kako bi generalni sekretar dobio ovlaštenje da otvori Protokol za pristupanje u najkraćem mogućem roku,

SMATRAJUĆI da je Ekonomsko i socijalno vijeće, u rezoluciji 1186 (XLI) od 18. novembra 1966. godine, odobrilo nacrt Protokola sadržan u adendumu izvještaja Visokog komesarijata Ujedinjenih

---

¹ Ujedinjeni narodi, *Seriya sporazuma*, tom 189. (iz 1954. godine), broj 2545.

² Vidi dokument A/6311/Rev.1/Add.1, dio drugi, paragraf 38.

naroda za izbjeglice i relevantne mjere radi proširenja personalnog obima Konvencije,³ te prosljedilo adendum na Generalnu skupštinu,

1. **UZIMA NA ZNANJE** Protokol o statusu izbjeglica čiji se tekst nalazi u adendumu izvještaja Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice;
2. **TRAŽI** od generalnog sekretara da prosljedi tekst Protokola državama iz člana V. Protokola kako bi se omogućilo da pristupe Protokolu⁴;

1495. plenarno zasjedanje, 26. decembar 1966. godine

---

³ Ibid., dio prvi, paragraf 2.

⁴ Protokol su potpisali predsjedavajući Generalne skupštine i generalni sekretar 31. januara 1967. godine.